

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos Seimo
Antikorupcijos komisijai
El. p. Vitalijus.Gailius@lrs.lt

Į 2018-04-12 Nr. S-2018-2857

Lietuvos Respublikos Seimo
Kultūros komitetui
El. p. kultkt@lrs.lt

Lietuvos Respublikos valstybinei
kultūros paveldo komisijai
El. p. komisija@vkpk.lt

ANTI KORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA DĖL VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS VEIKLĄ REGLAMENTUOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ

2018 m. gegužės 9 d. Nr. 4-01-3567

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 8 straipsnio 2 dalies nuostatomis atlikome Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Komisija) įstatymo Nr. IX-2453 (toliau – Komisijos įstatymas); Valstybinės kultūros paveldo komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos 2017 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. S-7(6.2.-216) (toliau – Komisijos nuostatai); Valstybinės kultūros paveldo komisijos darbo reglamento, patvirtinto Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininko 2017 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V-13 (toliau – Darbo reglamentas); Valstybinės kultūros paveldo komisijos pakomisių nuostatų, patvirtintų Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininko 2017 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V-14 (toliau – Pakomisių nuostatai) antikorupcinį vertinimą.

Vertinimas atliktas Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijos prašymu dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos išsakytų pastabų šios komisijos posėdyje. Specialiųjų tyrimų tarnyba 2017 m. kovo 1 d. savo iniciatyva buvo atlikusi Komisijos veiklą

reglamentuojančių teisės aktų antikorupcinį vertinimą¹, kurio metu nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumai, pastabos ir pasiūlymai buvo pateikti Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui. 2017 m. spalio 1 d. įsigaliojo nauja Komisijos įstatymo redakcija bei buvo patobulinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, kuriuose į daugumą antikorupcinio vertinimo išvadoje pateiktų pastabų bei pasiūlymų buvo atsižvelgta.

Atlikę naujai priimtų teisės aktų antikorupcinį vertinimą Komisijos įstatymui antikorupcinio pobūdžio pastabų ir pasiūlymų neturime, tačiau, siekdami atsparios korupcijai Komisijos veiklos, teikiame pastabas ir pasiūlymus Komisijos įstatymo įgyvendinamiesiems teisės aktams:

1. Komisijos įstatyme ir Komisijos nuostatuose nenustatytas pateisinamų priežasčių ir aplinkybių, kurioms esant laikoma, kad Komisijos narys nedalyvauja posėdyje dėl pateisinamos priežasties, sąrašas, bei kreipimosi dėl Komisijos nario atšaukimo privalomumas Komisijos nariui praleidinėjant posėdžius be pateisinamos priežasties.

Komisijos įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje bei Komisijos nuostatų 27 punkte nustatyta, kad Komisijos nariui praleidus 3 posėdžius iš eilės arba daugiau kaip pusę vykusių posėdžių per metus be pateisinamos priežasties Komisija gali priimti sprendimą kreiptis į šį narį rinkusią ar skyrusią instituciją dėl jo atšaukimo. Nesant išvardintų pateisinamų priežasčių, dėl kurių Komisijos narys gali nedalyvauti Komisijos posėdžiuose, sąrašo, Komisijai paliekama savo nuožiūra spręsti ar Komisijos narys posėdyje nedalyvavo dėl pateisinamos priežasties. Taip pat Komisija savo nuožiūra sprendžia ar priimti sprendimą kreiptis į Komisijos narį, praleidusį posėdžius be pateisinamos priežasties, rinkusią ar skyrusią instituciją dėl jo atšaukimo. Tokia Komisijos sprendimo diskrecija neužtikrina objektyvaus sprendimo priėmimo, todėl esant tokioms pačioms aplinkybėms dėl skirtingų Komisijos narių gali būti priimami skirtingi sprendimai.

Siekdami užtikrinti tinkamą Komisijos įstatyme nustatytos pareigos privalomai dalyvauti posėdžiuose vykdymo ir sprendimų priėmimo proceso kontrolę, siūlome tobulinti Komisijos nuostatus, sudarant pateisinamų priežasčių sąrašą. Susidarius aplinkybėms, nurodytoms Komisijos įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje ir Komisijos nuostatų 17 punkte, Komisijos nuostatuose siūlome nustatyti, kad visais atvejais Komisija privalo kreiptis į Komisijos narį rinkusią ar skyrusią instituciją dėl jo atšaukimo.

2. Komisijos nuostatuose nenustatyta, iš kokių asmenų ir pagal kokią procedūrą išrenkama balsų skaičiavimo komisija renkant Komisijos pirmininką.

Komisijos nuostatų 17.6 papunktyje nustatyta, kad renkant Komisijos pirmininką išrenkama balsų skaičiavimo komisija iš 3 narių. Iš Komisijos nuostatų neaišku, ar balsų skaičiavimo komisijos nariai išrenkami iš Komisijos narių, administracijos darbuotojų ar kitų asmenų. Jeigu balsų skaičiavimo komisijos nariai renkami iš Komisijos narių, svarstytina, ar

¹ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/6e74ed70ff1d11e6ae41f2dbc54c44ce?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=d16211d7-92e2-4459-86c8-26bb4a48413e>

neturėtų būti nustatytas apribojimas būti balsų skaičiavimo komisijos nariais tiems Komisijos nariams, kurie pretenduoja į Komisijos pirmininkus.

Taip pat Komisijos nuostatuose nėra nustatyta balsų skaičiavimo komisijos narių išrinkimo procedūra.

Siekdami skaidraus Komisijos pirmininko rinkimo proceso, siūlome tobulinti Komisijos nuostatus ir nustatyti, kokiais kriterijais remiantis ir kokia tvarka yra išrenkami balsų skaičiavimo komisijos nariai, bei įtvirtinti aplinkybes, kurioms esant tam tikri asmenys negali būti balsų skaičiavimo komisijos nariais.

3. Darbo reglamente neaiški pritarimo Komisijos sprendimui ar nutarimo projektui ir dokumento vizavimo procedūra Komisijos nariui nuotoliniu būdu vizuojant dokumentus telefonu Komisijos pirmininkui.

Darbo reglamento 19 punkte nustatyta, kad pritarimas Komisijos posėdžiui teikiamam sprendimui arba nutarimo projektui bei pažymai gali būti išreikštas elektroniniu paštu, faksu ar telefonu Komisijos pirmininkui, tokie pat galimi būdai nustatyti ir Komisijos darbo reglamento 40 punkte Komisijos nariui ligos atveju vizuojant dokumentus. Komisijos darbo reglamente nenustatyta, kaip Komisijos pirmininkas turi užfiksuoti šias nuotoliniu būdu, ypač telefonu, atliktas procedūras.

Siekdami skaidraus Komisijos sprendimų priėmimo proceso siūlome atsisakyti galimybės dokumentus vizuoti telefonu, o dokumentų vizavimui naudoti tik elektronines fiksavimo priemones ir būdus (el. paštas, el. parašas ir pan.), kuriuos bet kada būtų galimybė patikrinti.

4. Pakomisių nuostatuose Pakomisių nariams nenustatyti bendrieji kvalifikaciniai bei nešališkumo reikalavimai svarstant Komisijos pavestus klausimus.

Pakomisių nuostatų 3 punkte nustatyta, kad Pakomisių narių skaičius gali būti nuo 5 iki 11. Konkrečios Pakomisės narių skaičių ir formavimo principus nustato Paveldo komisija.

Kadangi Pakomisėms yra pavedama spręsti klausimus, susijusius su biudžeto lėšų panaudojimu, teisinių pasekmių tretiesiems asmenims turinčių sprendimų priėmimu, manome, kad jų nariams turi būti taikomi specialūs kvalifikacijos ir nešališkumo reikalavimai. Pakomisių nuostatuose tokie reikalavimai nėra nustatyti, todėl siūlome tobulinti Pakomisių nuostatus ir jų nariams nustatyti bendruosius kvalifikacinius, nepriekaištingos reputacijos bei nešališkumo reikalavimus.

5. Komisijos nuostatuose nereglamentuota Pakomisių pateiktų išvadų ir pasiūlymų svarstymo Komisijoje procedūra bei reikšmė priimant Komisijos sprendimus.

Pakomisių nuostatų 2 punkte nustatyta, kad Pakomisės teikia išvadas ir pasiūlymus dėl:

„1) *paveldosaugos programų įgyvendinimo ir kultūros vertybių apsaugos;*

2) *biudžeto lėšų paveldosaugos programoms įgyvendinti paskirstymo ir naudojimo;*

3) *nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ir vietovių skelbimo valstybės saugomais, kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymo į Kultūros vertybių registrą ir kultūros paveldo objektų ir vietovių skelbimo kultūros paminklais;*

4) *teisės aktų, reglamentuojančių kultūros paveldo apsaugą.*“

Komisijos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nenustatyta, kokia tvarka svarstomos Pakomisių Komisijai pateiktos išvados ir pasiūlymai, taip pat nėra aišku, ar Komisija, priimdama sprendimus, privalo į juos atsižvelgti ar ne. Kadangi Pakomisės teikia išvadas ir pasiūlymus Komisijai dėl svarbių ir antikorupcinio požiūriu rizikingų klausimų, siūlome reglamentuoti Pakomisių pateiktų išvadų ir pasiūlymų svarstymo procedūrą bei svarstymo rezultatų informinimą Komisijos sprendimuose.

Apibendrinami tai, kas išdėstyta, ir siekdami atsparios korupcijai Komisijos veiklos, siūlome tobulinti teisės aktus, atsižvelgiant į pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Prašome Valstybinės kultūros paveldo komisijos per du mėnesius nuo antikorupcinio vertinimo išvados gavimo dienos informuoti Specialiųjų tyrimų tarnybą, kaip buvo atsižvelgta į šioje išvadoje pateiktas pastabas². Atsakymą prašome paskelbti per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinę sistemą ir jį susieti su šia antikorupcinio vertinimo išvada.

Direktorius

Žydrūnas Bartkus

Aivaras Raišys, tel. (8 706) 63 331, el. p. aivaras.raisys@stt.lt

² Prašome naudoti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvados įgyvendinimo pažymos formą: http://www.stt.lt/documents/ivertinti_teises_aktai_2018/Pazyma_galutine.docx